

Odbor veřejné správy, dozoru a kontroly
Ministerstva vnitra

**Proces tvorby a vydávání obecně
závazných vyhlášek obcí – nové
místní poplatky za komunální odpad**

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Odbor veřejné správy,
dozoru a kontroly

Přehled obsahu příspěvku:

- Prezentace oddělení dozoru Plzeň – Karlovy Vary ve vztahu k poskytované metodické pomoci
- Proces tvorby a vydávání obecně závazných vyhlášek obcí – nové místní poplatky za komunální odpad
- **Odbor veřejné správy, dozoru a kontroly MVČR**
- **Oddělení dozoru Plzeň – Karlovy Vary**
- **JUDr. Olga Petříková, LL.M., vedoucí oddělení**

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Odbor veřejné správy,
dozoru a kontroly

Prezentace oddělení dozoru v Plzni ve vztahu k poskytované metodické pomoci

- Nová řada metodických materiálů MVČR k problematice tvorby a aplikace obecně závazných vyhlášek
- Metodická doporučení v tištěné podobě k dispozici v místě setkání, dále dostupné na internetové stránce odboru veřejné správy, dozoru a kontroly MVČR
- **<http://www.mvcr.cz/odk>**
- Na této stránce i další související metodické materiály
- Např. doporučení k odměňování členů zastupitelstva obce, zasedání zastupitelstva obce, k jednacím řádům zastupitelstva obce

K procesu tvorby a vydávání OZV

- **Pojem obecně závazná vyhláška**
- Čl. 104 odst. 3 Ústavy ČR (pravomoc obce vydávat OZV)
- Čl. 4 odst. 1 Listiny (ukládání povinností pouze na základě zákona, v jeho mezích)
- §10 zákona č. 128/2000 Sb. (konkretizace oprávnění vydávat OZV)
- §35 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb. (vymezení základního rozsahu samostatné působnosti obce)

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Odbor veřejné správy,
dozoru a kontroly

K procesu tvorby a vydávání OZV

- OZV může nabýt účinnosti dříve než 15-tým dnem (vyžaduje-li to naléhavý obecní zájem)
- **Zánik platnosti a účinnosti**
- Zrušení OZV jen ZO
- Formou jiné OZV o zrušení OZV
- **Novelizace**
- Změna OZV jen ZO
- Formou jiné OZV
- Platí stejně i pro přílohy OZV (nedílná součást OZV)
- Oprava tiskové chyby (záznam)

Prameny práva pro oblast místních poplatků

- **Ústavní zakotvení:**
- **Čl. 101 odst. 3 Ústavy** (právo ÚZS mít vlastní majetek, hospodařit dle vlastního rozpočtu)
- **Čl. 11 odst. 5 LZPS** (daně a poplatky lze ukládat jen na základě zákona)
- **Čl. 104 odst. 3 Ústavy** (zastupitelstvo může v mezích své působnosti vydávat OZV)
- **Hmotně právní úprava:**
- **zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích**, v platném znění
- **Procesně právní úprava:**
- **zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád**, v platném znění
- **zákon č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích**, v platném znění
- (lex specialis)

Prameny práva pro oblast místních poplatků

- **Aktuální stav:**
- **zákon č. 543/2020 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpadech a zákona o výrobcích s ukončenou životností,**
- **ze dne 1. prosince 2020,**
- **zákon řádně vyhlášen ve Sbírce zákonů,**
- **účinnost ode dne 1. ledna 2021.**

Místní poplatky za komunální odpad

- Nová odpadová legislativa zavedla v zákoně o místních poplatcích (§ 10d a násl.) s účinností od 1. 1. 2021 dva nové místní poplatky za komunální odpad:
- **Poplatek za obecní systém odpadového hospodářství**
 - (§ 10e a násl., náhrada za místní poplatek dle § 10b zákona o místních poplatcích)
- **Poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci**
 - (§ 10i a násl., náhrada za poplatek dle § 17a „starého“ zákona o odpadech)

Místní poplatky za komunální odpad

- Zavedení příslušného poplatku je právem, nikoli povinností obce.
- Pokud se však obec rozhodne zavést poplatek za komunální odpad, **může pro své území zavést vždy pouze jeden z poplatků.**
- **Dle názoru Ministerstva vnitra nemůže obec jinou úhradu za odpad vybírat.**
- Poplatky za komunální odpad jsou ročního charakteru, **tzn. že obec by jej měla zavést (případně měnit) výhradně s účinností k 1. 1.** Pokud obec obecně závaznou vyhlášku zavede (či změní) poplatek v průběhu roku, lze podle této obecně závazné vyhlášky postupovat až pro následující zdaňovací období (tj. od 1. 1. následujícího roku).

Místní poplatky za komunální odpad

- Právě uvedený závěr dotýkající se aplikace obecně závazné vyhlášky **vyplývá ze závěrů Ministerstva financí ze dne 9. dubna 2021**, č. j. MF-8527/2021/3903-3, které si Ministerstvo vnitra v souvislosti s uvedenou problematikou vyžádalo.
- **Správa poplatku,** kterou obecní úřady vykonávají v rámci přenesené působnosti, **spadá do gesce Ministerstva financí.**

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Odbor veřejné správy,
dozoru a kontroly

Místní poplatky za komunální odpad

- Zákon o místních poplatcích u příslušných poplatků stanovuje vždy **maximální výši sazby**,
- obec může takovouto sazbu stanovit i s ohledem na celkové náklady odpadového hospodářství v obci; **z výnosu příslušného poplatku tak může obec pokrýt veškeré náklady na odpadové hospodářství (např. náklady na tříděný odpad, objemný odpad apod.).**
- **Obec je limitována „pouze“ maximální výší zákonné sazby.**

Místní poplatky za komunální odpad

- V souvislosti s novou odpadovou legislativou připravil odbor veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra **pro oblast nových místních poplatků za komunální odpad přehled nejčastějších dotazů.**
- Příslušné vzory obecně závazných vyhlášek vč. právního výkladu lze nalézt na následujícím odkazu:
<https://www.mvcr.cz/odk2/clanek/metodicky-material-c-28-stav-k-1-1-2021.aspx>

Místní poplatky za komunální odpad

- Poplatek za obecní systém odpadového hospodářství
- **Sazba** – maximální zákonná výše poplatku 1200 Kč,
- *Není nutné provádět rozúčtování nákladů,*
- *Rozšíření okruhu poplatníků (FO i PO (vlastníci)),*
- *Osvobození – ano, pozor na diskriminaci.*

Místní poplatky za komunální odpad

- **Nejčastější dotazy:**
- 1) *Může obec poskytnout osvobození či úlevu všem osobám přihlášeným v obci, nebo všem vlastníkům nemovité věci zahrnující byt, rodinný dům nebo stavbu pro rodinnou rekreaci, ve které není přihlášena žádná fyzická osoba? Může obec poskytnout osvobození či úlevu pouze „chatařům“ (vlastníkům nemovité věci zahrnující stavbu pro rodinnou rekreaci, ve které není přihlášena žádná fyzická osoba)?*
- **Nemůže.** (respektování charakteru poplatku a zákonodárcem stanovené základní parametry poplatku)

Místní poplatky za komunální odpad

- **Výjimka:** stanovení osvobození od poplatku pro osoby vlastníci příslušnou nemovitovou věc zahrnující byt, rodinný dům nebo stavbu pro rodinnou rekreaci, pokud je tato osoba zároveň poplatníkem z důvodu přihlášení v obci. V tomto případě se tak nejedná o plošné osvobození.
- 2) *Může obec poskytnout osvobození od poplatku cizincům z důvodu potencionální nevymahatelnosti poplatku?*
- **Nemůže.** Předmětné osvobození/úleva nemůže být odůvodněno náročností správy poplatku, případně neefektivním vymáháním poplatku.

Místní poplatky za komunální odpad

- A) místní poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci (se základem poplatku podle hmotnosti odloženého odpadu) / max. 6 Kč za 1 kg
- B) místní poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci (se základem poplatku podle kapacity soustřed'ovacích prostředků na odpad) / max. 1 Kč za 1 l
- C) místní poplatek za odkládání komunálního odpadu z nemovité věci (se základem poplatku podle objemu odloženého odpadu)

Místní poplatky za komunální odpad

- Sazba poplatku musí být stanovena tak, aby **bylo zajištěno rovné postavení poplatníků**
- Nelze stanovit odlišnou sazbu pro odpad z bytů či chaty

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Odbor veřejné správy,
dozoru a kontroly

Místní poplatky za komunální odpad

- 1) *Pokud obec v obecně závazné vyhlášce nevyužije možnosti určit minimální základ dílčího poplatku, bude to znamenat nemožnost vyžadovat poplatek za komunální odpad od poplatníků, z titulu vlastnictví nemovitosti, ve které nemá žádná fyzická osoba bydliště?*
- Pokud obec v obecně závazné vyhlášce nestanoví minimální základ dílčího poplatku a vlastník příslušné nemovité věci, ve které nemá bydliště žádná fyzická osoba, si u obce neobjedná žádnou kapacitu soustředovacích prostředků, **tak nebude poplatek platit** (to plyne již ze samotné konstrukce poplatku – zachycení skutečné produkce odpadu).

Místní poplatky za komunální odpad

- 2) *Může obec stanovit minimální dílčí základ poplatku diferencovaně pro poplatníky bydlící v typově různých nemovitých věcech?*
- **Nemůže.** Zákon o místních poplatcích neumožňuje zavést minimální dílčí základ diferencovaně pro poplatníky bydlící v typově různých nemovitých věcech.

Místní poplatky za komunální odpad

- 3) *Může obec stanovit sazbu poplatku v návaznosti na frekvenci svozu a obsah sběrných nádob?*
- **Nemůže.** Příslušný poplatek má zachycovat reálnou produkci odpadu. Není proto rozhodné, kolik svozů je v dílčím zdaňovacím období provedeno či jaký je obsah sběrných nádob. Rozhodná je až celková kapacita objednaných soustředovacích prostředků na poplatkové období.

Místní poplatky za komunální odpad

- 4) *Může obec stanovit splatnost poplatku během roku?*
- **Ministerstvo financí, které je gestorem zákona o místních poplatcích a daňového řádu, připouští stanovení splatnosti i během kalendářního roku.** Stanovení splatnosti u poplatku s dílčím základem dle kapacity shromažďovacích prostředků tak nebude přímo v rozporu se zákonem, **nicméně takovýto postup nelze doporučit.**
- Stanovisko je dostupné na webových stránkách Ministerstva financí:
- <https://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/dane/mistni-spravni-a-soudni-poplatky/odpovedi-na-dotazy/2021/mp-07-2021-poplatky-za-komunalni-odpad-s-42200>

Místní poplatky za komunální odpad

- Poplatkovým obdobím je kalendářní rok, **teprve po uplynutí poplatkového období je najisto postaveno, jaká je celková výše poplatkové povinnosti plátce poplatku, resp. jednotlivých poplatníků.** V průběhu roku může zcela běžně docházet ke změnám objednané kapacity shromažďovacích prostředků a též ke změnám počtu poplatníků v domě.
- **Při stanovení splatnosti v průběhu roku tak mohou vznikat významné aplikační potíže.**

Místní poplatky za komunální odpad

- **Není vyloučeno, aby obec stanovila splatnost pro „část poplatku“ za ta dílčí období, která již uplynula, a lze tedy najisto určit výši poplatkové povinnosti, která poplatkovým subjektům vznikla.**
- **Lze tudíž například stanovit splatnost pro „první část poplatku“ za dílčí období od 1. ledna do 30. června, a to do 15. července příslušného kalendářního roku, a „druhé části poplatku“ za dílčí období od 1. července do 31. prosince, a to do 15. ledna následujícího kalendářního roku.**

Odbor veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra

- Děkujeme za pozornost
- Odbor veřejné správy, dozoru a kontroly
 - Oddělení dozoru Plzeň – Karlovy Vary
 - JUDr. Olga Petříková, LL.M.
 - dozorpm@mvcz.cz
 - Tel. 974 320 720 (721- 725)

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Odbor veřejné správy,
dozoru a kontroly

Odbor veřejné správy, dozoru a kontroly Ministerstva vnitra

Náměstí Hrdinů 3
140 21 Praha 4

Telefon: 974 816 411
974 816 429

Fax: 974 816 816

E-mail: odbordk@mvcz.cz

Web: www.mvcz.cz/odk

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

Odbor veřejné správy,
dozoru a kontroly